

Wizerunek Polski i Polaków w Holandii

Główne wnioski z badania

- **Wizerunek typowego Polaka w oczach uczestników badania jest neutralny lub pozytywny.** Co więcej, typowi Polacy i Holendrzy są do siebie podobni, szczególnie pod względem takich cech, jak zdyscyplinowanie, aktywność i życzliwość. Mimo że obie nacje są uznawane za pracowite, to jednak Polacy – w opinii badanych – wykazują większe zaangażowanie w wykonywaną pracę.
- **Tym, co – zdaniem badanych – różni Polaków i Holendrów, jest stosunek do kwestii religijnych.** Typowy Polak jest uznawany przez badanych za osobę raczej religijną, co odbiega od opinii o typowym Holendrze. Najbardziej wyraźną różnicą jest jednak poziom wykształcenia: typowy Holender jest postrzegany jako lepiej wykształcony od typowego Polaka.
- **Polska i Polacy kojarzą się Holendrom przede wszystkim z kwestiami dotyczącymi zatrudnienia:** z osobami szukającymi pracy w Holandii (30% odpowiedzi), gotowymi pracować bardzo ciężko (17% odpowiedzi) i z taną siłą roboczą (8% odpowiedzi).
- **Z badania wyłania się zaskakujący obraz Polski jako kraju postkomunistycznego z regionu Europy Wschodniej, w którym demokracja dopiero się rozwija.** Mimo członkostwa Polski w Unii Europejskiej tylko 41% Holendrów jest przekonanych, że polski system demokracji parlamentarnej jest zbliżony do występującego w innych krajach Europy Zachodniej.
- **Warunki życia w Polsce nie są najlepsze ze względu na poziom bezrobocia (opinia ponad 55% badanych), panującą korupcję i biurokrację.** Co więcej, połowa respondentów stwierdziła, że Polska to kraj o silnych wpływach Kościoła. Jednocześnie, według zaledwie 13% Holendrów, polskie media mają swobodę w krytykowaniu decyzji polskich władz, podczas gdy 33% respondentów było przeciwnych tej opinii.

- **Według 35% badanych, holenderskie firmy zainwestowały znaczną część swojego kapitału na polskim rynku w ciągu ostatnich pięciu lat.** Co więcej, porównywalna grupa badanych (34%) zgodnie stwierdziła, że w tym samym okresie wyraźnie wzrósł poziom inwestycji holenderskich w Polsce. Wiele osób (63%) nie ma jednak wiedzy albo określonej opinii na ten temat.
- **Znaczna liczba Holendrów nie ma wiedzy albo określonej opinii na temat polskiej polityki zagranicznej i europejskiej.** Jednocześnie prawie 40% badanych zgodziło się ze stwierdzeniem, że Polsce udało się załagodzić stosunki z sąsiadami, z którymi w przeszłości miała trudne, problematyczne relacje.
- **Do kontaktów z Polską i Polakami dochodzi przede wszystkim dzięki Polakom mieszkającym i pracującym w tym kraju:** 26% badanych wskazało, że zna Polaków przebywających w Holandii, a 18% spotyka Polaków w pracy. Innym źródłem wiedzy o Polsce są media – 16% respondentów widziało programy telewizyjne o Polsce, a 10% miało styczność z książkami i artykułami prasowymi dotyczącymi Polski.
- **Większość Holendrów postrzega Polaków raczej jako pełnoprawnych obywateli Unii Europejskiej, nie zaś jako grupę imigrantów.** Obywatele Niemiec i Polski byli najczęściej wskazywani przez badanych jako ci, którzy mogą swobodnie korzystać z prawa do podejmowania pracy na terenie Unii Europejskiej (Niemcy – 89%, Polacy – 79%). Jednocześnie dla większości badanych obywatele Maroka, Ukrainy i Turcji nie mają takich przywilejów. W wypadku obywateli Rumunii opinie wśród Holendrów są podzielone: 38% badanych uważa, że mają takie prawo, przeciwnego zdania jest 37% respondentów.
- **Holendrzy akceptują Polaków w różnych rolach społecznych.** Zgodnie dopuszczają możliwość przyjazdu Polaków do Holandii w charakterze turystów (89%). Nie widzą problemu w zawarciu przyjaźni z Polakami (76%), nie są także przeciwni Polakom jako sąsiadom (62%) i Polakom jako współpracownikom (68%).

- **Okolo połowa Holendrów akceptuje sytuację, w której Polak zarządzałby ich firmą lub byłby radnym w Holandii.** W tym drugim wypadku wyraźne są jednak również głosy sprzeciwu – 25% badanych nie zgadza się z taką opinią. Prawie połowa respondentów nie widzi problemu w osiedlaniu się Polaków na stałe w Holandii i akceptuje nadanie obywatelstwa holenderskiego Polakom, przy czym rośnie tutaj liczba oponentów – przeciwnego zdania jest około jedna czwarta badanych.
- **Prawie 40% badanych uważa, że Polacy dobrze lub bardzo dobrze pasują do społeczeństwa holenderskiego.** Najczęstszym uzasadnieniem takiej opinii są „europejskie cechy” Polaków, rozumiane jako kultura i wygląd, zdolność adaptacji (integracji) i pracowitość. Przeciwnego zdania jest 20% badanych, którzy widzą różnice, na przykład w mentalności Polaków.
- **Z badania wylania się odmienny stosunek Holendrów do Polaków w porównaniu z ogółem migrantów zamieszkujących Holandię.** Wyraźna większość badanych (74%) stwierdziła, że styl bycia i tradycje migrantów (innych niż Polaków) zdecydowanie różnią się od tych, jakie charakteryzują Holendrów. Ponadto 62% respondentów uznała, że migranci i Holendrzy różnią się zdecydowanie ze względu na wyznawany system wartości i światopogląd. Różnice dotyczą również, w ich mniemaniu, środowiska pracy – nieco ponad połowa Holendrów (55%) uważa, że migranci różnią się od nich w zakresie etyki zawodowej i stosunku do wykonywanej pracy.
- **W oczach ponad połowy Holendrów typowy polski migrant to pracownik niewykwalifikowany, przede wszystkim tymczasowy (opinia prawie 60% badanych),** którego celem jest głównie szybkie zarobienie pieniędzy i powrót do kraju – twierdzi tak połowa respondentów.
- **Polacy nie tylko podejmują się najcięższych prac, ale także wykonują je sumiennie i**

rzetelnie (opinia 73% badanych). Nie dziwi więc, że – według 64% badanych – holenderscy pracodawcy są usatysfakcjonowani pracą Polaków.

- **Niekiedy, zapewne ze względu na specyfikę zatrudnienia, Polacy padają ofiarą nieuczciwych agencji pracy lub pracodawców** – tak uważa 35% badanych, chociaż w tej kwestii wielu Holendrów ma niesprecyzowaną opinię. Dość duża świadomość nadużyć przy zatrudnianiu Polaków jest zapewne rezultatem toczącej się debaty publicznej, a także działań podejmowanych na szczeblu centralnym i lokalnym, które mają na celu ograniczenie tego zjawiska.

- Wielu Holendrów zdaje sobie jednocześnie sprawę z podnoszonej w ostatnim czasie kwestii warunków pracy Polaków – **według 66% badanych, są one gorsze niż pracowników holenderskich.** Jednocześnie warunki pracy Polaków wydają się również nieco gorsze niż innych migrantów, co być może ma związek ze stereotypem polskiego pracownika, który przyjeżdża do Holandii sezonowo i w związku z tym jest gotów zaakceptować znacznie gorsze warunki pracy w imię szybkiego zarobku i perspektywy rychłego wyjazdu.

- **Badanie nie potwierdziło kreowanego przez holenderskie media wizerunku Polaka, który na przykład „jest na bakier z prawem” czy nagminnie łamie przepisy ruchu drogowego.** Według prawie 40% badanych, Polacy przestrzegają prawa. Opinię neutralną wobec tej tezy prezentuje zaś jedna trzecia respondentów.

- **Polacy nie są zainteresowani życiem z zasiłku holenderskiego** – 60% Holendrów nie podziela opinii, że Polacy przyjeżdżają do Holandii nie po to, aby pracować, ale po to, żeby żyć z zasiłków. Tylko 16% Holendrów utożsamia polską migrację ze wzrostem wydatków na opiekę społeczną. Co więcej, tylko 6% badanych jest zdania, że Polacy starają się o wsparcie częściej niż Holendrzy w tej samej sytuacji. Dla ponad połowy respondentów (53%) Polacy o zasiłki ubiegają się rzadziej albo tak często jak sami Holendrzy.

- **Jednym z wyzwań związanych z obecnością Polaków w Holandii są, w opinii badanych, kwestie mieszkaniowe.** Aż 40% badanych dostrzega problem dostępu Polaków do odpowiedniego zakwaterowania. Jednocześnie dla 45% respondentów zbyt wielu Polaków mieszkających w sąsiedztwie może mieć wpływ na wartość ich nieruchomości. Opinii tej nie podziela 15% Holendrów.

- **Opinie Holendrów na temat skutków otwarcia holenderskiego rynku pracy nie są jednoznaczne, przeważają jednak głosy o ograniczonym wpływie migracji na gospodarkę** – 35% Holendrów dostrzega pozytywny wpływ obecności polskich imigrantów na wzrost gospodarczy ich kraju, ale dla niewielu osób imigracja oznacza wzrost wpływów do budżetu państwa z tytułu podatków – z opinią tą zgadza się jedynie 18% badanych.

- **Holendrzy są podzieleni co do wpływu migracji na sytuację na holenderskim rynku pracy. Napływ Polaków miał – zdaniem badanych – ograniczony wpływ na wzrost bezrobocia** (odpowiednio po 32% głosów „za” i 27% głosów „przeciw”). Podobnie jest w wypadku opinii na temat dumpingu płacowego i obniżki wynagrodzeń – zgadza się z nią 23% badanych, podczas gdy przeciwnego zdania jest 27% respondentów.

- **Polska marka jest w Holandii stosunkowo słabo rozpoznawalna.** Na pytanie o znajomość polskich produktów pozytywnej odpowiedzi udzieliło jedynie 7% badanych – najczęściej wymieniali polski alkohol (wódkę i piwo). Dla 81% respondentów to, że dany produkt został wytworzony w Polsce, ani nie zniechęca, ani nie zachęca do zakupu.

Projekt „Wizerunek Polski i Polaków w Holandii” jest współfinansowany przez Ministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programu „Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej 2012”.

Badanie zostało zrealizowane przez Intomart GfK przy wykorzystaniu techniki CAWI (*computer assisted web interviews*) na reprezentatywnej grupie 1 tysiąca osób. Badanie przeprowadzono jesienią 2012 roku.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych